

**Доклад за дейността на Антидопинговия център за периода 01.01.2015г.-
31.12.2015г.**

ЛАБОРАТОРИЯ ЗА ДОПИНГОВ КОНТРОЛ

Изпълнение на плана за периода 01.01.2015г. до 31.12.2015г.

Във връзка с подготовката за акредитиране на Лабораторията за допингов контрол бе извършено следното:

- ✓ Лабораторията за допингов контрол към Антидопинговия център получи акредитационен сертификат № 144 ЛИ/20.02.2015 г. от Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“ - по стандарт БДС EN ISO/IEC 17025:2006. Обхват на акредитацията: концентрация на забранени субстанции по Забранителния списък на Световната Антидопингова Агенция за анаболни агенти, диуретици, маскиращи агенти, стимуланти и наркотици. През годината бяха проведени два вътрешни одита и два надзора на ИА БСА за съответствие със стандарта БДС EN ISO/IEC 17025:2006. Несъответствия не бяха констатирани.
- ✓ За продължаване подготовката за международна акредитация в Научния департамент на САА бяха изпратени: бизнес план за изпитване на 3000 проби годишно, работен вариант на научната програма за събиране на данни и изработване на стероиден профил на българското население на възраст от 16 до 30г., както и документ за финансова подкрепа от страна на ММС.
- ✓ Стартирана бе научна дейност съгласно Международния стандарт за лабораториите на САА, като съвместно с Пловдивския медицински университет катедра „Ендокринология“ започна изпълнението на програмата за проучване и събиране на данни за референтни стойности на стероидния профил на българската популация между 16 и 30 г.
- ✓ Изработен е първоначалният вариант от проучването съвместно с докторант д-р Петров относно влияния на опиодни фактори върху стероидния профил. В темата са застъпени контролни изпитвания на здрави доброволци и такива с употреба на опиоди или различни терапевтични средства, доброволци с отклонения във физиологичните процеси и стероидния профил. При тази научна програма се постигна натоварване от 5 до 10 проби дневно за основните видове анализи, което на практика потвърждава изпълнението на 3000 проби годишно.
- ✓ Представянето на Лабораторията в междулабораторните изпитвания и сравнения за пригодност/МЛСИ/РТ/ е успешно. За настоящата година ЛДК участва в 6 броя международни изпитвания организирани от трима провайдери. При тези участия използвахме всички методи от гъвкавия обхват на акредитация, като при едно участие приложихме нов метод, който ще бъде включен в предстоящото разширяване на обхвата на акредитация.

Обучение на персонала: През годината са проведени 12 обучения на персонала, основно по прилагане на изискванията на стандарт БДС EN ISO /IEC 17025:2006 в дейността на лабораторията. Двама служители участваха в курса на Съюза на метролозите за „Контрол на техническите и метрологични записи при системите за управление по стандарт БДС EN ISO/IEC 17025:2006“, двама служители се обучаваха по нови мас-

спектрални методи за допинг лабораториите в Центъра за обучение на Thermo Scientific в Париж. Един служител е участвал в симпозиума за Антидопинговите организации и лабораториите на САА в Лозана, Швейцария и в две срещи на Мониторинговата група към Съвета на Европа в Страсбург.

Отчет за дейността на Антидопинговия център за периода 01.01.2015г. - 31.12.2015г.

Общо, през 2015г. за сметка на АЦ бяха взети 390 уринни и кръвни допинг проби. За периода, от АЦ бяха планирани допинг тествания, при които да се вземат 369 уринни проби, но при състезателно и извънсъстезателно тестване бяха взети 364 уринни проби. Съгласно изискванията на техническия документ TDDSA на САА, беше предвидено да се вземат също 43 кръвни проби, а бяха взети 26 кръвни допинг проби. Поради липсата на достатъчно финансови средства, през 2015г. бяха взети 5 уринни и 17 кръвни проби по-малко от предвидените.

В срок беше предаден годишния доклад за дейността на АЦ за 2014г.

Сайтът на Центъра периодично се обновява от служител на Центъра с актуални нормативни документи и процедури, събития, новини, полезна информация за спортистите и лицензирани спортни организации/федерации/, снимков материал по заключителната част на финансирания от ЮНЕСКО проект и др. На сайта се обновява и регистъра за тестване на спортистите за всяко тримесечие. Създаден е раздел „Годишни доклади“ в българската и английската версия на сайта по модел на водещи Антидопингови организации.

Изготвяне на предложения за промени във вътрешните правила за дейността на Антидопинговия център във връзка със Световния антидопингов кодекс – 2015г. Обновени са следните вътрешни правила на АЦ „Процедура по формиране на антидопинговите екипи“, „Обучение на лица за придобиване право на участие в дейността на антидопинговите екипи“, „Инструкция за критериите за включване на спортисти в регистъра на спортистите за тестване на Антидопинговия център“, „Правила на комисията за разрешения за терапевтична употреба“. Създадена е „Инструкция за критерии за определяне на състезатели за включване в програмата за създаване на биологични паспорти“.

Обновени са и вътрешните правила за заплатите в Антидопинговия център и правилника за вътрешния трудов ред.

По изискванията на Световния антидопингов кодекс и Международния стандарт за тестване и разследване, за периода, регистърът на спортистите за тестване е обновяван осем пъти.

Документацията на АЦ за 2014г. е архивирана по необходимите изисквания.

По заявки на български федерации или клубове и на международни федерации са взети общо 435 допинг проби. Съгласно 2 договора с Българския олимпийски комитет за допинг контрол на спортисти, спечелили квоти за участие в Европейските игри в БАКУ 12-28.06.2015г., бяха взети 101 допинг проби (95 уринни и 6 кръвни).

За периода 01.01.2015г. - 31.12.2015г., от екипите на Антидопинговия център са взети общо 825 уринни и кръвни допинг проби.

На Табл. 1 е показано разпределението на извършените по плана на АЦ проверки по спортове (виж).

ТАБЛИЦА 1. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПРОВЕРКИТЕ

№	СПОРТ	СЪСТЕЗАТЕЛНИ	ИЗВЪНСЪСТЕЗАТЕЛНО
1.	Баскетбол	20	-
2.	Биатлон	9	8 (2 кр.)
3.	Бокс	13	10 (2 кр.)
4.	Борба кл.стил	13	11

5.	Борба св. стил	18 (4 кр.)	11
6.	Вдигане на тежести	24	16 (4 кр.)
7.	Волейбол	20	-
8.	Гребане	12	9 (2 кр.)
9.	Джудо	9	7 (1 кр.)
10.	Кану каяк	12	7 (1 кр.)
11.	Колоездене	12	8 (2 кр.)
12.	Лека атлетика	18	20 (5 кр.)
13.	Плуване	12	7 (1 кр.)
14.	Ски алпийски	3	-
15.	Ски бягане	6	-
16.	Сп. гимнастика	9	8 (2 кр.)
17.	Стрелба	9	7
18.	Футбол	28	-
19.	Худ. гимнастика	9	5
	ОБЩО	256 (4 кр.)	134 (22 кр.)

За периода Антидопинговият център е управлявал 14 неблагоприятни аналитични резултата:

- на 2 състезатели по лека атлетика (със забранена субстанция стероид и стимулант), културизъм и фитнес (стероид), вдигане на тежести (стероид), биатлон (стероид), бокс (2 състезатели със стероид и диуретик), ски бягане (стимулант и кортикостероид), джудо (диуретик и маскиращ агент), волейбол (стимулант), кану-каяк (канабис), колоездене (стероид), борба (2 състезатели съответно със стероид и кортикостероид). При единият от състезателите по борба е установено, че спортистът има издадено РТУ за намерената в пробата му субстанция метилпреднизолон (раздел С9 Глюкокортикоиди от Забранителния списък на САА за 2015 г.), поради което няма извършено нарушение на антидопинговите правила.
- Антидопинговият център е обжалвал 2 решения на Дисциплинарната комисия за определяне на санкции на спортисти с установени допинг-нарушения:
 - а/** 3 м. лишаване от състезателни права на състезател по джудо. Спортният арбитражен съд промени тази санкция на 2 г.
 - б/** 9 м. лишаване от състезателни права на състезател по колоездене. Спортният арбитражен съд промени тази санкция на 4 г.

Международните федерации по колоездене и вдигане на тежести са управлявали неблагоприятните аналитични резултати и са установили антидопингови нарушения на български състезатели: 11 състезатели по вдигане на тежести (използване на хранителна добавка Tryptest, замърсена със забранена субстанция станозолол - анаболен стероид) и 1 състезател по колоездене (стероид).

АЦ е бил информиран допълнително за установени от други антидопингови организации неблагоприятни аналитични резултати в проби на български спортисти:

- състезател по лека атлетика – с установено от Международната федерация по лека атлетика наличие в пробата на метаболит на станозолол, анаболен стероид от раздел С1 на Забранителния списък на САА за 2005 г. Спортистът се е отказал от състезателна дейност преди 4 г.
- състезател по тенис – с установено от Международната федерация по тенис наличие в пробата на D-метамфетамин, неспецифичен стимулант от раздел С6 на Забранителния списък на САА за 2015 г.
- Управление на неаналитичен резултат.

На състезател по джудо беше извършено разследване по сигнал за възможно нарушение на антидопинговите правила като лице, подпомогнало извършването на антидопингово нарушение от непълнолетен. Тъй като състезателят е напуснал спортното училище, в което се е учил и не се е явил на изслушването пред КМК в Антидопинговия център, разследването временно е спряно.

- Управление на атипични резултати:

През 2015г. са управлявани 17 атипични резултата – на състезатели по борба, бокс, футбол, кану-каяк, джудо, бадминтон, колоездене, вдигане на тежести, лека атлетика, баскетбол и биатлон, при които беше установено повишено съотношение на тестостерон/епитестостерон (Т/Е). След направен анализ с IRMS (препоръчан от съответната акредитирана от САА лаборатория), резултатите за 16 от тях са докладвани като негативни. За 1 състезател не е искан IRMS-анализ, тъй като е проследен продължително и е доказано ендогенно повишено Т/Е съотношение.

За периода, в Антидопинговия център са постъпили 6 молби за разрешения за терапевтична употреба (РТУ) и са издадени 5 РТУ./ Един състезател е подал 2 пъти молба за РТУ, която не е съответствала на изискванията на Международния стандарт за издаване на разрешения за терапевтична употреба и молбите не бяха разглеждани по същество. Българска федерация подаде запитване до АЦ за употреба на медикамент, на което бе дадено становище от контролно-медицинската комисия.

Проведен е курс за реобучение на лица, участващи в дейността на антидопингови екипи, както и допълнително реобучение на АДЕ от гр. Бургас.

През отчетения период, АЦ активно е провеждал антидопингово обучение.

В Антидопинговия център са преминали антидопингово обучение 204 състезатели и треньори – от младежкия национален отбор по футбол; от БФ Гребане, БФ Кану каяк, БФ Тенис, БФ борба, БФ Скокове батут, БФ Художествена гимнастика, БФ Тенис на маса, БФ Бокс, БФ Таекуондо, БФ Ориентиране и БФ Спортна гимнастика, БФ по Шотокан карате до, БФ Самбо, БФ по Хокей на трева, БФ Джудо и БФ Волейбол. Проведеното обучение на спортисти и треньори беше във връзка с провеждането на допинг контрола (права и задължения на спортиста) и процедура по издаване на РТУ. Проведено е обучение на състезателки по художествена гимнастика с квоти за ОИ спрямо правилата на Международния Олимпийски Комитет.

В Антидопинговия център е проведено обучение на национални състезатели по баскетбол – девойки и юноши. Спортистите бяха запознати с процедурата за допингов контрол, техните права и задължения, изискванията за издаване на разрешение за терапевтична употреба, забранителния списък на САА за 2016г., а също със санкциите съгласно Световния антидопингов кодекс и Наредбата за допингов контрол при състезателна и тренировъчна дейност.

По заявка е проведено обучение на 31 състезатели по джудо, самбо и борба.

По искане на Антидопинговия център с циркулярно писмо до всички лицензирани спортни федерации, БФ по Мотоциклетизъм, БФ по Фехтовка, Съюз по аеробика, БФ по ММА, БФ по Спортни танци, Асоциацията за университетски спорт „Академик“, Българска работническа федерация „Спорт и Здраве“, федерация по американски футбол, БФ по Силов трибой, БФ по Сумо, БФ Джудо, БФ Биатлон и БФ Ски са провели самостоятелно антидопингово обучение на техен спортно-технически персонал и състезатели.

В учебната зала на Антидопинговия център се проведе антидопингово обучение на спортните лекари на футболните клубове като съвместна инициатива на АЦ и Българския футболен съюз. В три модула, лекарите бяха запознати с актуални теми като Забранителния списък, Регистъра на спортистите за тестване, международни и национални документи, разрешения за терапевтична употреба (РТУ), нарушения на антидопинговите правила и санкции, управление на резултатите и др. Обучението включваше също практически случаи и дискусия. Бяха раздадени информационни материали във връзка с тематиката. В края на лекционния курс, Изпълнителният директор раздаде удостоверения на участниците в обучението.

В гр. Пловдив, в залата на спортното училище „Васил Левски“ се проведе семинар на тема „Антидопингова програма за обучаващи от спортните училища“, на който присъстваха 70 представители на 24 спортни училища в България. Участниците получиха информационни материали по предвидените в програмата теми. Преди началото на обучението, участниците попълниха анонимна анкета „Какво трябва да зная за допинговия контрол“. Лекциите на семинара бяха разделени на 4 модула и включваха: указания за провеждане на обучение на учениците от спортните училища, определение на допинг-контрол по Световния антидопингов кодекс, нарушения на антидопинговите правила, Списък на забранените субстанции и методи на Световната антидопингова агенция за 2016г., рискове при употреба на хранителни добавки, вреди от употреба на допингиращи субстанции, управление на резултатите, процедура за допинг контрола, права и задължения на спортиста по време на допинг тестването, а също както представляват разрешението за терапевтична употреба (РТУ) и интернет базираното пособие ADAMS. В края на обучението бе проведена анонимна анкета за оценката на семинара и бяха раздадени сертификати на всички участници.

На състоялата се Националната конференция по спортна медицина в комплекс „Царско Село“ край София от страна на АЦ беше изнесен доклад на тема „Хранене и хранителни добавки в спорта“.

Служители от Антидопинговия център са участвали с мултимедийни презентации в XII-та конференция „Медицина и футбол“ в Царско село на 27 април, 2015г., както и пред студенти на Национална спортна академия.

Проведен бе информационен семинар на 18.12.2015г. с 3 мултимедийни презентации, предназначени за медицинските екипи на българските федерации. Целта на семинара бе да се запознаят присъстващите с ролята им в борбата срещу допинга в спорта, с промените в нормативните документи на САА, Международния стандарт за разрешения за терапевтична употреба и медицинска информация за решенията за РТУ, Забранителния списък за 2016г. Беше разяснено какво представлява биологичния паспорт на спортиста и какви са рисковете при употребата на хранителни добавки в спорта.

Изпълнителният директор на АЦ изнесе доклад по време на годишния форум на Асоциацията на спортните журналисти от югоизточна Европа (SEESJA) в гр. Банско за участието на медиите в превенцията срещу допингирането на млади спортисти до 18 г. и санкциите за родителите им, техните треньори и спортни ръководители.

На представители от лицензираните спортни федерации бе проведено обучение на тема „Инструкции за изготвяне на антидопинговите правила“.

В АЦ се извърши проверка на постъпилите в Центъра антидопингови правила, подготвени от лицензираните спортни федерации.

Попълниха се ежегодните отчети за работата на администрацията, въпросниците на Съвета на Европа и на ЮНЕСКО.

Служители на АЦ поддържат необходимите регистри за проведения планов или по заявка допингов контрол, както и регистрите на лицата, участващи в дейността на антидопингови екипи.

Антидопинговият център поддържа системата за администриране и управление на антидопинговата дейност (АДАМС) във връзка с Регистъра на спортистите за тестване за Антидопинговия център. Служител от АЦ редовно отчита в системата за администриране и управление на антидопинговата дейност (АДАМС) данните от допинговия контрол и издадените разрешения за терапевтична употреба. В АДАМС, общо въведени са 472 формуляра за допингов контрол в частта „Допингов контрол“, 5 разрешения за терапевтична употреба в частта „РТУ“ и са създадени нови профили на 313 състезателя. Извършени са 17 процедури за потвърждение на атипичен резултат. На спортисти/упълномощени от тях лица е проведен също и инструктаж за ползване на АДАМС.

Служители на Антидопинговия център са преминали 4 обучения, организирани от Института по публична администрация и обучение по здравословни и безопасни условия на труд, съобразено с изискванията на НАРЕДБА №РД-07-2/16.12.2009 г.

Служители на АЦ работиха по изготвянето на крайната версия Националната стратегия за борба срещу допинга в спорта 2015-2025 г. Националната стратегия е приета на 29.03.2015 г. с Решение 390 на МС. Антидопинговият център работи в изпълнение на основните стратегически цели на националната стратегия - спазване на насоките и принципите на Световния антидопингов кодекс и постигане на ефективност в борбата срещу използването на допинг в спорта, при съчетаване на контрол за спазване на антидопинговите правила и целенасочени превантивни действия. Част от задачите за постигане на тези цели, които са включени в годишния план за дейността на АЦ за 2015г., са разработване на образователни антидопингови програми, целящи по-висока информираност за негативите от употребата на допинг, регулиране на дейността на лицата, участие в актуализиране на нормативни документи за контрол на допинга и извършване на допинг тествания. Изпълнителният директор и служител на АЦ участваха заедно с представители на различни институции в семинари и работни срещи за дискусии по Стратегията и за обосноваване на нейната значимост и приложимостта ѝ в Р България.

В Антидопинговия център от три години се прилага стандарт ISO 9001:2008.

На 05.12.2015г. беше проведен втория надзорен одит по изпълнението на стандарт ISO 9001:2008. Посочено беше спазването на изискванията на стандарта от служителите на АЦ и бяха дадени някои препоръки относно стриктното му прилагане.

Служители на АЦ участват активно в работни срещи, семинари и конференции, организирани от САА, Европейския Ad-hoc комитет към Световната антидопингова агенция (САНАМА) и Мониторинговата група към Съвета на Европа.

Антидопинговият център завърши проект „Антидопингово обучение срещу фалшивото себеутвърждаване“, финансиран от Фонда за борба срещу употребата на допинг, ЮНЕСКО. Отчетът за изпълнението на проекта и изводите от него бяха приети от ръководството на Фонда на ЮНЕСКО.

АЦ изготви годишния си план за разпределение на проверките за 2016г.

АЦ изготви и предаде за утвърждаване от министъра на младежта и спорта на годишния план за дейността си за 2016г.

Дейността на АЦ включва и отговори на запитвания, подадени от български федерации, спортни училища или индивидуално, по повод дали дадени медикаменти и хранителни добавки са в Забранителния списък на САА за 2015г.

Започната е подготовката на списъци на състезатели от различни спортове за изготвяне на биологичните им паспорти.

Във втората половина на 2015г., съвместно с МУ – Пловдив, започна работата по изготвяне на стероиден профил на младата българска генерация – мъже и жени на възраст 16-30 г. Проблемът е от изключителна важност не само за спортистите, а досега у нас няма проведени проучвания на този въпрос.

Служители на АЦ превеждат на български език международната кореспонденция на Центъра и измененията, настъпили в някои от издаваните стандарти и инструкции на САА.

АЦ участва във видео-конференцна връзка с Хърватска относно предложение за софтуерен продукт (база данни), в 3 уебинара на Немската антидопингова агенция, на МФ по лека атлетика и на Холандската антидопингова организация като част от серии уебинари на САА във връзка с интелигентното тестване и разследване и за образователни етични норми в спорта. АЦ подготви споразумение с Международната федерация по борба (UWW) за провеждане на съвместно антидопингово обучение на български и чуждестранни спортисти на английски, френски и български език.

В АЦ са проведени 4 конкурса за държавни служители за длъжността „Младши

експерт“ в Направление „Правно, административно и информационно обслужване“. Последният конкурс беше проведен успешно и беше назначен младши експерт.

Таблица 2. Взети проби от Антидопинговия център

Показатели	Данни за 01.01.2015 г. – 31.12.2015 г.						
Взети проби	АДЦ		Български федерации		Международни федерации		Европейски игри - Баку (по договор с БОК)
	Състезателн о	Извънсъстезателн о	Състезателн о	Извънсъстезателн о	Състезателн о	Извънсъстезател но	Извънсъстезателно
	256 (4 кр.)	134 (22 кр.)	27	6	288	13	101 (6 кр.)
Допинг- нарушения, в т.ч.:	неблагоприятни аналитични резултати на български спортисти					нарушения на длъжностни лица	
	17+11						
лека атлетика	3						
колоездене	2						
бокс	2						
борба	2						
кану	1						
джудо	1						
волейбол	1						
биатлон	1						
ски-бягане	1						
културизъм	1						
тенис	1						
вдигане тежести	1 + 11						
Атипични резултати	17						
РТУ – подадени молби	6						
РТУ – издадени РТУ	5						

д-р ВИОЛЕТА ЗАРКОВА
Изпълнителен директор